

Revolucionarna “žurba”

Errico Malatesta

1921.

Vratimo se članku G. Valentija koji je prisvojila *La Giustizia* iz Reggio Emilie.

Valenti detaljno nabraja sve mase koje su ravnodušne ili čak protivne subverzivnoj propagandi. Govoreći o Sjedinjenim Državama napominje da ondje ima 60 (?) milijuna katolika organiziranih u vjerska udruženja koji se u crkvi mole Bogu, pa poziva anarhiste da pođu širiti propagandu među tih 60 milijuna ako žele revoluciju što prije. Kaže da je na 40 milijuna proizvođača, samo njih 4,5 milijuna udruženo, ali i dalje nesklonih socijalizmu. Stoga poziva sindikaliste da se bace na posao i organiziraju radnike u sindikate, ako zaista žele ubrzati revoluciju. Kaže da je od 25 milijuna birača na prošlim izborima samo jedan milijun glasao za Debsa¹ i da na jugu mase opijene domoljubljem mlata i izbacuju socijalističke govornike iz sela, zatim poziva komuniste da idu na jug širiti propagandu 21 točke umjesto da „gnjave socijaliste da ih prihvate”.

Sve je to istinito i ispravno ako znači da treba širiti propagandu i svim silama nastojati pridobiti što je moguće veći broj individua i što širu masu za ideju emancipacije.

Ali sasvim je pogrešno ako to znači da za rušenje kapitalizam treba čekati da onih 60 milijuna katolika postanu slobodni mislioci, čekati da svi radnici (ili većina njih) budu spremni za klasnu borbu i da Debs bude oslobođen iz zatvora zahvaljujući većini birača.

Nemojmo se pogrešno shvatiti. Očigledna je istina da je revolucija nemoguća dok za nju ne postoji dovoljno snaga. Ali historijska je istina i da se pokretači napretka i društvene revolucije ne mjere glasačkim listićima.

Katolici u Sjedinjenim Državama i drugdje ostat će brojni, možda će postati i brojniji, sve dok postoji klasa koja drži moć bogatstva i znanosti i u čijemu je interesu držati mase u intelektualnom ropstvu kako bi je lakše podredila. Nikada neće svi radnici biti organizirani i njihova će udruženja uvijek biti sklona raspadanju i degeneraciji dok god će bijeda, nezaposlenost, strah od gubitka posla i želja za poboljšanjem svojih prilika pothranjivati nadmetanje i omogućavati gospodarima da iskoriste svaku okolnost i svaku krizu da potaknu konkurenciju među radnicima. A birači će prema definiciji uvijek ostati ovce, iako se i njima ponekad zalomi da zadaju koji udarac.

Dokazano je da u određenim ekonomskim uvjetima i u određenom društvenom okruženju intelektualne i moralne prilike masa ostaju suštinski iste sve dok neki izvanjski, idejno ili materijalno nasilan događaj ne promijeni to okruženje, propaganda i edukacija ostaju nemoćne i ne uspijevaju djelovati ni na koga osim na one malobrojne individue koje snagom društvenih ili prirodnih povlastica mogu nadvladati prilike u kojima su prisiljene živjeti. Međutim, tih nekoliko individua, ta svjesna i buntovna manjina koju svaki društveni poredak rađa kao posljedicu istih nepravdi koje masa trpi djeluje kao historijsko vrenje koje dostaje, i uvijek je dostajalo, da svijet napreduje.

Svaka nova ideja, svaka nova institucija, svaki napredak i svaka je revolucija uvijek bila djelo manjina. Naši su težnja i cilj da se svi ljudi uzdignu do djelovanja i svjesne sile društvenoga života, ali za uspjeh u tom naumu potrebno je svima pružiti sredstva za život i razvoj, te stoga treba nasiljem srušiti, jer drugačije ne može, nasilje koje radnicima uskraćuje ta sredstva.

Naravno, ta „nekolicina”, taj malen broj mora dostajati i krivo nam sude oni koji misle da mi svakodnevno želimo dizati ustanke bez obzira na to jesu li nam okolnosti naklonjene.

Mi smo u sad već dalekim vremenima podigli sićušne pobune koje nisu imale nikakvih izgleda za uspjeh. Tad nas je zaista bila šačica, željeli smo prisiliti javnost da uđe u raspravu s nama i naši su pokušaji bili tek sredstva propagande.

Sad se više ne radi o ustanku radi propagande: sad možemo i želimo pobijediti pa ne pokušavamo, osim kad nam se čini da je to zaista moguće. Naravno, možemo biti u zabludi te zbog

¹ Eugene Victor Debs (1855. – 1926.), američki sindikalist i socijalist, jedan od osnivača Industrijskih radnika svijeta (Industrial Workers of the World – IWW).

svojega temperamenta zagristi još nezreo plod misleći da je zreo, ali priznajemo svoju sklonost onima koji žele sve učiniti što prije nasuprot onima koji uvijek žele čekati, koji namjerno propuštaju najbolje prilike te zbog straha da ne zagrizu u nezreo plod, ostave sve da istrune.

Najzad, mi se savršeno slažemo s *La Giustiziom* što se tiče nužnosti široke propagande i što većega razvoja borbenih radničkih udruženja, ali odlučno se od nje razilazimo kad smatra da je za djelovanje potrebno čekati da sebi privučemo većinu one inertne mase koju će tek činjenice moći preobratiti i koja neće prihvatiti revoluciju sve dok ona ne počne.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
Revolucionarna "žurba"
1921.

Umanità Nova (Rim) br. 125 (6. rujna 1921.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net